Toiminnanjohtajan blogi

21.8.2026

Taiteilijoiden tulee saada vähentää työtilan vuokra myös kodin yhteydessä sijaitsevista työtiloista

Kevään 2025 budjettiriihessä päätettiin poistaa palkansaajan kaavamainen työhuonevähennys. Tässä yhteydessä poistettiin yllättäen taiteilijajärjestöjä kuulematta myös taiteilijoiden oikeus vähentää tosiasialliset työhuonekulut silloin, kun työtila sijaitsee kodin yhteydessä, ja kun verotus tapahtuu tuloverolain (TVL) piirissä.

Palkansaajan työskentelytilat kuuluvat työnantajan kontolle ja kaavamaisen vähennysoikeuden poiston taustalla oli myös tavoite estää elin- ja tulonhankkimiskustannusten sekoittuminen verotuksessa. Kuvataiteilijoiden työtilat taas eivät edes ole käytettävissä asumiseen vaan pääsääntöisesti kyse on vain ja ainoastaan työskentelyyn käytettävästä tilasta. Taidemaalarin liuotinnesteiden ja pigmenttien tai kuvanveistäjän koneiden ja pölyn keskellä ei todellakaan asuta. Kyse ei ole työpöydistä olohuoneen nurkassa vaan ammattikäyttöön varustetuista tiloista, joiden kulut ovat useita satoja euroja vuodessa.

Ratkaisu ei ole elinkeinoverotus (EVL). Kuvataiteilijan tulot muodostuvat useista lähteistä apurahana, palkkana, tekijänoikeustulona ja myyntitulona. Taiteilijan uralle mahtuu erilaisia vaiheita työskentelyssä ja tulot saattavat tulla vuosien viiveellä. Tämän vuoksi tuloverolain 31.4 § mahdollistanut taiteellisen toiminnan kulujen vähentäminen tuloista silloinkin, kun tämä ei toimi elinkeinoverolain alla. Tulojen moninaisuuden ja vaihtelevuuden vuoksi kuvataiteilijat eivät ole elinkeinoverolain nojalla tarkoitettuja yrittäjiä, vaikka vastaavatkin tulonhankkimisen kuluistaan itse. Ammattikuvataiteilijoista hyvin harva kuuluu elinkeinoverolain alle edellä mainituista syistä. Moni ei-elinkeinoverotettava taiteilija asuu ja työskentelee varta vasten taiteilijoille rakennetuissa ateljeetaloissa, joissa asunnon yhteydessä on ammattikäyttöön rakennettu työtila.

Vuodenvaihteessa voimaan tullut muutos tarkoittaa kuvataiteilijoille historiallisen suurta taloudellista heikennystä yksilötasolla riippuen työhuoneen sijaintipaikasta, vaikka tilan käyttötarkoitus on sama. Tällaisia kulttuuripoliittisia heikennyksiä ei tulisi toteuttaa ilman julkista keskustelua ja sidosryhmien mahdollisuutta lausua lakimuutoksista. Vaikutusten arviointia ei ole tehty sen enempää taiteilijoiden kuin ateljeetalojenkaan osalta.

Jos tarkoituksena ei ollut toteuttaa jo valmiiksi rahoitusvaikeuksissa kamppailevalle kuvataiteen alalle taloudellista katastrofia ja ateljeetalojen autioitumista, virhe jäänee vuoden mittaiseksi. Tilanne voidaan korjata syksyn budjettilakipäätöksillä, jolloin erityisesti kuvataiteilijoihin kohdistuva, varsin mielivaltaiselta vaikuttava heikennys voidaan oikaista turvaamalla verotuksen perusperiaatteen mukaisesti tulonhankinnasta aiheutuvien kulujen vähennys tosiasiallisten kulujen mukaisesti.

Elisa Lientola / Taidemaalariliiton toiminnanjohtaja

Kuva: Taidemaalari Katja Tukiaisen työhuone